

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 750

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

315

C O D I C E S

316

domini 1460, die proxima post festum sancti Andree apostoli. Itaque 12. annis ante Autoris mortem.

II. fol. 328. sequitur *Lectura in Epistolam ad Romanos* pariter vasta, et pariter praemissa longa et praeclera *Introducione*, cuius initium est: *Divina fauente clementia mibi lecturo epistolam ad Romanos Egregij doctoris gentium in fide et veritate beati Pauli incumbit breuem collationem premittere. Sis salus mea usque ad extreum terre. Is. 49. &c. Extrema, ut dixi, male habita, et abrupta sunt.*

CCXVI.

U. 161

Codex chartaceus lat. Sec. XV.
Folior. 107. f. currente calamo scriptus continet: I. *Lecturam scholasticam in D. Pauli Epistolam ad Hebreos* hujus exordii: *Lecturus epistolam b. pauli Apostoli ad hebreos morem in precedentibus epistolis per me lectis habitum seruando, primo premittam prologum huic epistole prepositum, circa quem quoddam dubium mouebo &c.* Sistit haec *Lectura* in C. 5. Subjunguntur *Quaesita* in hanc Partem, quem morem in aliis Codicibus a Nicolao de Dünkelspühl et Petro de Pirchenwart observatum vidimus, et *Quaesitum ultimum* est: *An lex vetus conuenienter fuerit tempore Moysi data.* Itaque et haec Librarius imperfecta destituit.

II. fol. 96. ab alia manu sequitur *Scriptum illud polemicum*, quod incipit: *Jussit reuerendissima*

vestra paternitas ac metuendissima dominatio &c. contra Wiclefistas et Hussitas, quod Vol. I. P. 1. col. 968. et alias saepius etiam Vol. II. indicatum a Petro nostro de Pulka ad Card. Legatum Brandam Castillioneum directum fuit.

CCXVII.

R. 26
Codex membraneus lat. Sec. IX. Folior. nunc 112. f. charaktere luculento eleganter perscriptus, olim, ut praenotatur, *Archivii Domus SS. Apostolorum Clericorum Reg. vulgo Theatinorum Neapolii ex dono Mich. Troyssi V. I. D.* hunc praefert litera quadrata Titulum: *Incipit Tractatus Hilarii In Septem Epistolas Canonicas.* Cui *Hilariorum* hunc *Tractatum* tribuam, ignoro. Non certe *Piavensi*, aut *Arelatensi*, quorum illum *Hieronymus* adpellat *latinae eloquentiae Rhodanum*, et *latini sermonis tubam*, *Virumque eloquentissimum*; *huic Honoratus Mafsil. flumen eloquentiae, sententiarum gemmas, argentum splendentis eloquii tribuit.* Nihil horum sane reperias, si sumas in manus Nostrum. Vide, ut orditur: *Septem epistole. quas sancti patres iacobus. petrus. iohannes & iudas. ediderunt. tam mysticas quam succinctas. breues pariter et longe. Breues in uerbis. longas in sensibus. ut rarus sit qui in earum legione non cecutiat.* — *Tres doctrinae epistolis accident. increpatio. laudatio. uituperatio. Ob tres causas scriptae sunt epistole. ut uitia resecarent. et uirtutes plantarent.*

&

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 750

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

317

HERMENEUTICI.

318

Et hereticorum causas excluderent. — Fidochusa episcopus grecorum sacram earum ordinem composuit. Hieronymus conuertit eas. &c. Haec e Prooemio. Initium Epistolae I. est: Jacobus. Cur a nomine iacobi incipit epistola? per metonomiam dicitur, ostendens per inuentum inuentorem. Ut uina coronant, cum uasa uini fecerint. Sufficiunt haec, ut Hilarius iste ad Seculum saltem VIII. amandetur, quo aevi nullus mihi notus Hilarius. Ad I. Job. V. 7. 8. haec tantum notat: Quoniam tres sunt, qui testimoniū dant. id est incarnationis testimonium. Et tres unum sunt. id est unus homo corpore & anima & spiritu consistens. Unde vides tractationem ejus brevibus glossis definiri, orthodoxis illis quidem, nusquam vero infelioribus, quam ubi interpretationes hebraicas, vel graecas audet, v. g. Epistola est eloquium, in latino tradita expostio. bieronimo dicente. epistolor. hoc est. expono. In hebreo. Eu-phuma.

II. fol. 49. p. 2. litera unciali Incipiunt Expositiones Venerabilis Bede Presbiteri In VII. Epistolas Canonicas. Incipit Prologus. Jacobus, Petrus, Iohannes, Judas septem epistolas ediderunt. quas ecclesiastica consuetudo catholica, hoc est uniuersales cognominat. Dabo totum istud Prooemium; video enim illud Bedae editoribus T. V. Colon. 1688. p. 673. f. defuisse. in quibus ideo prima epistola iacobi ponitur, quamuis in catalogo apostolorum priores soleant numerari petrus & iohannes,

quia ipse bierofolimorum regendam suscepit eccl̄esiām, unde fons et origo evangelice predicationis incipiens per orbem diffusa est uniuersum, cuius catbedre dignitatem etiam paulus apostolus in eo nominando uenerans ait: iacobus cephas & iohannes, qui uidebantur columnas (sic) esse; uel certe quia ipse duodecim tribubus israel que prime crediderunt. suam epistolam misit, merito hæc prima poni debuit, merito petri secundæ, quia ipse electis aduenis, qui grece dicuntur profiliati, hoc est, eis scripsit, qui de gentilitate ad iudaismum, de iudaismo ad electionis euangelice gratiam conuersti sunt. Merito iohannis epistole tertio loco sunt positi, quia his scripsit ipse, qui de gentibus crediderunt. cum nec natura nec professione iudei extitissent. Denique multi scriptorum ecclesiasticorum, in quibus est & sanctus athanasius alexandrinus presul eccl̄esiæ primam eius epistolam scriptam ad partos esse testantur. Merito iudea ultima est posita, qui quamuis et ipse magnus, tribus tamen præcedentibus apostolis minor est. Uel quia iacobi prima est scripta epistola, deinde petri, post eas iohannis, ideo nunc usque ordinem, quo scriptæ sunt, retinentur (sic). Constat enim, quia beatus iacobus tricesimo post passionem domini anno suum consumauit martyrium, petrus tricesimo octauo, hoc est ultimo anno neronis passus est, et ipse in secunda sua scripsit epistola: Certus sum quod uelox sit depositio tabernaculi mei, secundum quod & dominus noster ihesus christus significauit mibi per reue-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 750

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

319

C O D I C E S

320

*reuelationem. Unde patet quia imminente passione hanc scripsit epistolam, cum multo ante iacobus migraverit ad dominum. Neque uero epistolas eius conueniebat ab inimicem separari, quas hisdem scripsit ecclesiis. Porro iohannes multo post tempore suas epistolas simul et euangelium scripsit quando post occisionem domiciani reuersus de exilio turbatam se absente per hereticos repperit ecclesiam, quos in suis epistolis percutiens sepe cognominat antichristos. Explicit Prologus. Ipsam porro etiam Expositiōnem ē Codice perfici posse, vel Versus 1. Jacobi argumento sit; ubi enim Edita habent: ne infructuosi, sive etiam damnabiles ab iis, qui fidei sacramenta percepissent, reddantur, multo rectius Noster: ne infructuosum sibi, immo etiam damnabile, quod fidei sacramenta percepissent, (reddatur) reddantur. Sermo nempe est de Christianis male viventibus. Et mox, ubi in Editis: *ultio coelestis — percellat*, Codex addit: *irruens*. Abrumpitur autem, quod dolendum, ad I. Job. c. 2. v. 13. in his verbis: et *etas senectutis uita immaculata*.*

CCXVIII.

U. 162 Codex chartaceus lat. Sec. XIV. Folior. 164. f. per duas columnas nitide scriptus et rubricis distinctus exhibet: I. Expositiōnem ἀπειργεαφον in D. Iohannis Apocalypsin, cuius Prologus infit: Legimus in ecclesiastica hy storia beatum Iohannem &c. Unde proditur Haymo Ep. Halberstad. Sec.

IX. Scriptor, cujus nomen etiam alia manus ad calcem signavit; ita enim finit: et in gratia terminum poneret. *Explicit Glosa Amen. Haymon super apocalypsim. Saepius a me relatum, typisque excusum Opus.*

II. fol. 124. absque inscriptiōne subit Institutio moralis de usu et administratione VII. Sacramentorum, sic quidem ordiens: *In tractatu de penitentia. que unum est sacramentum. de alijs tribus diximus sacramentis videlicet de baptismo ordine et eucharistia. Restant adhuc alia tria. videlicet matrimonium confirmatio extrema uincio &c. Vide ὑσεγον περὶ εὐογον; fol. enim 129. pertractato Matrimonio primum sequitur: Sunt autem VII. sacramenta in ecclesia dei Baptismus eucharistia &c. Sed ne id quidem verum Libelli principium esse videtur. Transpositionis hujus caussam juxta et autorem ignoro. Nam non est Thomas Aquin. Ad calcem legitur: Anno domini millesimo CCCLXXXVI. in die sancti symonis et iude &c. gratias ago Domino Deo omnipotenti Amen. Tum Registrum, quod partium μεταθεσιν exakte sequitur.*

CCXIX.

Codex membraneus lat. Sec. R. 57 XIII. Folior. 120. f. luculento charactere exaratus, rubricis distinctus, et, ut p. 1. notatur, olim Monachorum Congregationis S. Justine de padua deputatus Monasterio S. Seuerini de Neapoli, litera unciali inscribitur: *Incipit Expositi-*